

THEMA
Gewas-
bescherming

‘Chemie wordt een sluitstuk’

Blijven zoeken naar groene alternatieven en meer openheid van zaken geven. Met die aanpak wil de agrochemiebranche de komende jaren toewerken naar een meer geaccepteerde gewasbescherming. Nefyto-voorzitter Carlos Nijenhuis: „Chemie wordt een sluitstuk, maar blijft een onmisbare rol spelen.”

Naam:

Carlos Nijenhuis

Functie:

voorzitter Nefyto

Chemische gewasbescherming ligt in de publieke opinie vrijwel voortdurend onder vuur. Soms terecht, maar vaak ook onterecht; feiten lijken er steeds minder toe te doen. Daardoor dreigen er middelen om verkeerde redenen te sneuvelen. Voor Nefyto was het reden om het afgelopen jaar met allerlei betrokken partijen om tafel te gaan – wetenschap, media, ngo's, ketenpartijen – en een strategie voor de komende jaren uit te stippelen. Het doel: een eerlijke, op feiten gebaseerde discussie over gewasbescherming.

We hebben de neonicotinoïden en de bijen gehad, er is voortdurend discussie over glyfosaat en recent de kiemremmer MH. Het lijkt erop alsof belangrijke middelen tegenwoordig zomaar kunnen sneuvelen. Klopt dat?

„We leven in tijden dat chemische gewasbescherming enorm onder een vergrootglas ligt. Protestgroepen slagen erin om hun boodschap steeds luider en effectiever onder de aandacht te brengen en daardoor is de druk op de politiek en op toelatingsinstanties enorm. Dat is een feit en daar zullen we mee om moeten gaan. Een strenge beoordeling van onze middelen vinden wij niet erg, zolang het maar rechtvaardig is en op wetenschap is gebaseerd. Onze grootste angst is dat emoties de boventoon voeren en daar schiet niemand wat mee op. De glyfosaatdiscussie is daar een goed voorbeeld van. Met MH hadden we de pech dat procedures niet synchroon lopen. Finland heeft gewerkt aan de herbeoordeling van het middel, waarna EFSA (Europese voedsel- en veiligheidsautoriteit, red.) nog met een verzoek om aanvullende informatie kwam. Daarmee is kostbare tijd verloren gegaan. Het is de andere kant van de Europese harmonisatie. Het is mooi dat we een gelijker speelveld krijgen, maar de procedures moeten nog altijd beter op elkaar worden afgestemd.”

Over welke werkzame stoffen die belangrijk zijn voor de akkerbouw maken jullie je nog meer zorgen?

„Er wordt in Brussel gesproken over nieuwe criteria voor hormoonverstorende stoffen en dat zal ongetwijfeld gevolgen hebben voor het middelenpakket. Het gaat om stoffen die vooral in groeistoffen, fungiciden en insecticiden voorkomen. Bijvoorbeeld de azolen. Die middelen zijn van grote betekenis. Een verbod zou de Europese land- en tuinbouw miljarden euro's kosten en het gaat ten koste van de opbrengst en kwaliteit van voedsel. Hoe de stoffen precies zullen worden beoordeeld, is nog niet bekend. Er wordt gesproken over zogenaamde cut-off-criteria. In dat geval wordt puur gekeken naar de schadelijkheid van de stof zelf en niet naar de risico's van een toepassing. Dat zou niet alleen gevolgen hebben voor de landbouw. De hormoonverstorende stoffen komen namelijk

Na een lange carrière bij Agrifirm maakte Carlos Nijenhuis acht jaar geleden de overstap naar gewasbeschermingsmiddelenfabrikant Certis Europe in Maarsse. Daar is hij als countrymanager verantwoordelijk voor de activiteiten van het bedrijf in Nederland. Sinds 2012 is Nijenhuis daarnaast voorzitter van Nefyto, de brancheorganisatie van bedrijven die gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen en op de markt brengen.

in allerlei producten voor, zoals in shampoo, matrassen en houtverduurzamingsmiddelen. Trouwens, van nature zitten ze ook in bijvoorbeeld suiker en koffie. Het is de reden waarom we als mensen zo sterk reageren op cafeïne.”

Jullie willen meer openheid van zaken geven over gewasbeschermingsmiddelen. Wat gaan we daar van merken?

„We hebben vorig jaar de kwestie gehad rond de vertrouwelijke afzetcijfers, die ten onrechte door de overheid naar Greenpeace waren gestuurd. De rechter heeft geoordeeld dat Greenpeace in overtreding was door deze cijfers openbaar te maken. Naar aanleiding van de ophef, en omdat we transparanter willen zijn, hebben we besloten om zelf meer gedetailleerde afzetcijfers openbaar te maken. In mei van dit jaar gaan we dat voor het eerst doen. Ook komen we eind dit jaar met een fact-checker. Iedereen kan straks via onze website vragen stellen over gewasbescherming. De vragen die er toe doen, laten wij uitzoeken door een onafhankelijke partij.”

Hoe doet de landbouwsector het zelf, als het gaat over communicatie rond gewasbescherming?

„Er is veel aandacht voor gewasbescherming en dat is een goede zaak. Voor ons is communicatie lastig. Wij zijn bij voorbaat verdacht, omdat we nu eenmaal een belang hebben. LTO en NAV minder, al hebben hun leden de middelen wel nodig. Je kunt ervoor kiezen om niet te reageren als er onwaarheden worden beweerd, maar dat werkt niet. Beter is het om het gesprek aan te gaan en uit te leggen hoe het werkelijk zit. Dat geldt ook voor de individuele telers die met de middelen werken. Praat erover met familie, vrienden en omwonenden. Leg uit wat je doet en waarom.”

Jullie geven aan sterk te willen inzetten op duurzaamheid. Welke techniek of ontwikkeling gaat de komende jaren de meeste milieuwinst opleveren?

„Precisielandbouw. Middelen toepassen alleen op die plek waar ze nodig zijn. Daar zijn al prachtige voorbeelden van, zoals de plaats specifieke dosering van loofdoormiddelen. Maar ook de emissie vanaf het erf moet verminderen. Elke fout wordt

gemeten en iedere overschrijding knabbelt aan de toelating van een middel.”

En de middelen zelf? Telers wachten met smart op nieuwe middelen met een lagere milieubelasting.

„Veel nieuwe actieve ingrediënten zitten er niet in de pijplijn. In de afgelopen acht jaar zijn er slechts vier nieuwe actieve stoffen aangemeld die als gewasbeschermingsmiddel zijn toegelaten. Dat betekent niet dat er maar een paar nieuwe middelen aan zitten te komen, want elk actief ingrediënt krijgt iets van 20 of 30 toepassingen. Maar we zullen het vooral moeten hebben van het slimmer toepassen en combineren van bestaande actieve stoffen, en nog gericht werken. Daarnaast houden steeds meer Nefyto-leden zich bezig met de ontwikkeling van biologische middelen. Die hebben juist vaak een bredere werking of werken plantversterkend. Die twee ontwikkelingen horen bij elkaar: uitgangspunt is een gezonde bodem, gezond uitgangsmateriaal en een zo gezond mogelijke teelt. En waar nodig komt gewasbescherming om de hoek kijken. Chemie wordt een sluitstuk. Maar het blijft een onmisbare rol spelen in een geïntegreerde aanpak. Zowel preventief als curatief.”

Hoe snel komen die biologische middelen beschikbaar?

„De uitkomsten van de Green Deal worden op 15 maart gepresenteerd. De overheid heeft met andere partijen bekeken hoe er sneller meer van dit soort middelen op de markt kunnen komen. De oogst valt tegen. Van de 12 middelen in de pilot zijn er zes toegelaten. Op zich zit daar een goede kant aan. Iedere stof moet goed worden beoordeeld; een biomiddel is niet automatisch veilig. Aan de andere kant wordt gekeken of er een versnelde procedure mogelijk is voor stoffen waarvan je op voorhand kunt weten dat de risico's voor mens, dier en milieu gering zijn. Ik verwacht de komende jaren een reeks nieuwe biomiddelen. Veel daarvan zullen van Nefyto-leden komen. Nu al leveren zij de helft van de SKAL-geregistreerde middelen voor de biologische sector.”

Hoe staat Nefyto in de discussie over nieuwe veredelings technieken? Er ligt een cisgene aardappel klaar waarmee telers met enkele keren spuiten tegen phytophthora klaar zijn. Hartstikke duurzaam.

„Wij hebben daar niet echt een standpunt over. Maar ik heb geen twijfel dat deze technieken kunnen helpen om de Nederlandse land- en tuinbouw verder te verduurzamen. Persoonlijk denk ik dat het belangrijk is dat we in Europa mee gaan doen met de rest van de wereld, omdat we anders van een koploper een aansluiter worden. Dit soort technieken passen in ieder geval perfect in de mix die nodig is voor een duurzame voedselproductie.” ■